

дає змогу відпрацьовувати не тільки препарування та реставрацію центральних і бічних зубів матеріалами різних груп, у тому числі композиційними, а й виконувати ендодонтичні маніпуляції. Для ускладнення завдання нами виготовляються й фантоми з натуральними видаленими зубами, працюючи на яких студент розуміє нестандартність практичних маніпуляцій, проводить вибір інструментів, методик відповідно до принципу технічної раціональності.

Досконаlostі немає меж, є до чого прагнути і вдосконалюватися. На першому Міжнародному стоматологічному саміті, що проходив у 2010 році в Москві, професор Стоматологічного університету Ніппон Наотакі Шibu (Японія) доповів про «Роботизовані фантоми для практичної підготовки лікаря-стоматолога». Були представлені як різні моделі роботів-фантомів, які застосовувалися раніше, так і новинки роботизованої техніки. Робот NDU-1 складається з щелепно-лицьової ділянки й активного комп'ютера. Він може відтворювати рухи нижньої щелепи, рух очей, емоції - страх, очікування, біль, збудження, ковтальний рефлекс. При неправильному лікуванні або при недостатньому спілкуванні з пацієнтом на «обличчі» з'являються ознаки хвилювання. Оскільки «голову» робота було незручно фіксувати в стоматологічному кріслі, був розроблений робот NDU-2 - манекен людини, яка сидить у кріслі лікаря. У нього більше можливостей, рухів, реакцій, він може повторювати свої запитання, формулювати відповіді. Він володіє реакціями, може вести розмову на основні теми. Саме за такими автоматизованими класами майбутнє стоматологічної освіти.

Багаторазове повторення, обігрування тих чи інших ситуацій і завдань на тренажерах дозволяє довести вміння студента до автоматизму. У такого студента не виникнуть страх і невпевненість тоді, коли він, опинившись наодинці з пацієнтом, повинен буде провести кваліфіковане лікування. Тому в сучасних умовах основним напрямом покращення підготовки стоматологічних кадрів є постійне самовдосконалення практичних умінь і навичок на модернізованих фантомах-тренажерах.

Список використаної літератури

1. Освіта в Європі у 2020-2030 роках. Прогноз [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.pontydysgu.org/2010/01/crowd-sourcing-the-european-foresight-study-your=chance-to-be-an-expert/>.
2. Самойленко А. В. Кредитно-модульна організація виробничої практики в системі вищої стоматологічної освіти / А. В. Самойленко, О. О. Фастовець, В. Ю. Орищенко [та ін.] // Медична освіта. — 2013. — № 3. — С. 83 — 86.
3. Ломиашвили Л. М. Эстетическое моделирование зубов (методология и технология) : автореферат дисс. на соискание учен. степени д. мед. н. / Л. М. Ломиашвили. — Омск, 2006.
4. Шухов В. С. Вопросы непрерывного медицинского образования (проблемно-ориентированное обучение) / В. С. Шухов, Н. Н. Володин, А. Г. Чучалин // Лечащий врач. — 2000. — № 3.
5. Savery John R. Overview of Problem-based Learning: Definitions and Distinctions / John R. Savery // The Interdisciplinary Journal of Problem-based Learning (IJPBL). — 2006. — Vol. 1 (1). — P. 9 — 20.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФІЛАКТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ В УМОВАХ РЕФОРМИ ДЕРЖАВНОЇ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Матвієнко Т.М., Нечепасєва Л.В., Філатова В.Л.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Розглянуті основні положення реформування Державної санітарно-епідеміологічної служби України і завдання, які постають при викладанні гігієни та екології щодо формування профілактичного мислення.

Ключові слова: профілактичне мислення, Державна санітарно-епідеміологічна служба України.

Україна як демократична, незалежна держава визначила для себе європейський шлях розвитку.

Аналіз сучасного стану медичної освіти України дозволяє окреслити провідні напрями вдосконалення її організації: розробка новітнього державного освітнього стандарту медичної освіти, впровадження сучасних педагогічних технологій і технологій навчання, новітніх методик викладання професійно орієнтованих дисциплін, поліпшення науково-методичної роботи викладачів медичних навчальних закладів і формування демократично цілісних орієнтацій у майбутнє на ґрунті національних досягнень.

У медичних навчальних закладах України накопичено певний досвід організації медичної освіти, але порівняно із зарубіжним він заслуговує серйозного поширення й удосконалення, особливо в плані отримання реальних результатів формування якостей і необхідних для майбутніх лікарів умінь і навичок, які б відповідали світовим стандартам.

Вважаємо, що однією з найважливіших умов удосконалення медичної освіти в Україні є систематична і безперервна мотивація ґрунтовного оволодіння професійними вміннями й навичками та підвищення професійного рівня медичних працівників, формування профілактичного гігієнічного мислення зокрема.

Нині в нашій державі триває реформування Державної санітарно-епідеміологічної служби України, а саме — її перехід на двокомпонентну (територіальні органи Державної санітарно-епідеміологічної служби та їх відокремлені органи та регіональні Центри гігієни й епідеміології та їх відокремлені під-

розділи) трирівневу (центральний, регіональний і місцевий рівні) модель функціонування, що потребує певної корекції основних напрямів викладання навчальних дисциплін гігієнічного профілю на етапах додипломної і післядипломної освіти лікарів.

Реструктурування Державної санітарно-епідеміологічної служби передбачає, що на її територіальних органи покладаються функції здійснення санітарно-епідеміологічного нагляду:

- перевірки суб'єктів господарювання, вжиття адміністративно-запобіжних заходів;
- здійснення санітарно-епідеміологічних розслідувань спалахів інфекційних і неінфекційних хвороб, у тому числі радіаційних уражень;
- організація соціально-гігієнічного моніторингу та виконання державних і регіональних програм моніторингу довкілля, профілактики інфекційних та неінфекційних хвороб, біологічної безпеки тощо;
- узагальнення пропозицій щодо підготовки проектів законодавчих і нормативно-правових актів, надання адміністративних послуг (видача висновків і дозволів (санітарних паспортів) на роботу з небезпечними факторами фізичного, хімічного і біологічного походження);
- організація проведення заходів із санітарної охорони певних територій тощо.

Основними функціями Центрів гігієни і епідеміології визначені:

- інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності територіальних органів Державної санітарно-епідеміологічної служби;
- забезпечення виконання робіт для потреб санітарно-епідеміологічного нагляду (проведення лабораторно-інструментальних досліджень факторів середовища життєдіяльності людини, вивчення та аналіз захворюваності населення і встановлення причинно-наслідкового її зв'язку з небезпечними факторами для потреб соціально-гігієнічного моніторингу);
- формування баз даних інфекційної і професійної захворюваності та інформаційної бази даних результатів соціально-гігієнічного моніторингу для потреб відповідних державних реєстрів;
- реалізація державних і регіональних програм моніторингу довкілля, профілактики інфекційних та неінфекційних хвороб, біологічної безпеки, а також проектів міжнародної технічної допомоги у сфері санітарного й епідемічного благополуччя населення тощо);
- проведення лабораторних досліджень об'єктів середовища життєдіяльності людини, здійснення розрахунків впливу на здоров'я людини небезпечних факторів та їх лабораторно-інструментальні дослідження;
- проведення гігієнічного навчання і розрахунків для атестації робочих місць за умовами праці тощо.

Зміни Державної санітарно-епідеміологічної служби України потребували перегляду структури і проведення навчального процесу, передусім низки лекцій, практичних занять, самостійної позааудиторної роботи для студентів III курсів медичних факультетів № 1, 2, VI курсів медичних факультетів № 1, 2. Відповідні доповнення і зміни внесені до методичного забезпечення навчального процесу, особлива увага приділена викладанню дисципліни в оновленому вигляді студентам випускних курсів.

Сподіваємося, що модернізація викладання гігієни та екології забезпечить принципово нову якість вищої медичної освіти, потенціал якої буде спрямовано на вирішення пріоритетних питань вітчизняної охорони здоров'я, зокрема підвищення професійного рівня лікарів, поліпшення якості надання медичної та профілактичної допомоги населенню; сприятиме підвищенню рівня практичної підготовки лікарів і надання якісної та доступної високоспеціалізованої медичної допомоги населенню; забезпечення безперервного професійного розвитку лікарів.

Список використаної літератури

1. Медична освіта в світі та Україні: додипломна освіта, післядипломна освіта, безперервний професійний розвиток : [навч. посіб. для викладачів, магістрів, аспірантів, студентів] / Ю. В. Поляченко, В. Г. Передерій, А. П. Волосовець [та ін.]. — К. : Книга плюс, 2005. — 384 с.
2. Наказ МОЗ України від 12.09.2008 № 522/51 Про затвердження Концепції розвитку вищої медичної освіти в Україні [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc>
3. Ширококов В. П. Освітньо-професійна програма підготовки фахівця за спеціальністю «лікувальна справа» / В. П. Ширококов, І. Є. Булах, І. С. Вітенко [та ін.]. — К.: Книга-плюс, 2004. — 119 с.